

Весник 7, Март 2018



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization



Project funded by
the European Union



MINISTRIA E MJEDISIT

Заштита на Охридското Езеро

“Кон зајакнато управување со прекуграничното природно и културно наследство на регионот на Охридското Езеро”

ВО ОВОЈ БРОЈ:

- 1** Предговор/ Бленди Клоси, Албански министер за туризам и животна средина
- 2** Албанија го достави своето Досие за номинација на регионот на Охридското Езеро
- 3** Културната компонента на Досеито за Номинијација на регионот на Охридското Езеро
- 4** Интервју со Венера Доми, амбасадор / постојан делегат на Албанија во УНЕСКО
- 5** Фото албум од Охридското Езеро. 50 добитници на натпреварот на социјалните медиуми #OurLakeOhrid
- 6** Интервју со Никола Паскали, еден од победниците на Социјалниот медиумски натпревар
- 7** Портрет / Секојдневен живот на рибар во Поградец
- 8** Спасување на пастрмката во Охридското Езеро
- 9** Туризам околу регионот Охридско Езеро. Мали и Тате
- 10** Интервју со Едуард Шалси, член на албанскиот парламент
- 11** Охридскиот регион, во фокусот на меѓународните медиуми
- 12** Публикации. Перспективи и предизвици за регионот Охридско Езеро

Вистинско задоволство е да се сподели со сите читатели на овој билтен прекрасната вест за албанската влада, која на 1 февруари 2018 година достави Досие за Номинијација за проширување на постојното мешовито добро на Светското Наследство "Природно и културно наследство на охридскиот регион" за Албанска страна на езерото. Охридското Езеро е едно од најстарите езера во Југоисточна Европа и еден од најважните региони во однос на биолошката разновидност и старите населби во целиот континент. Овој регион е веќе наведен како добро на Културно и Природно Светско Наследство на УНЕСКО. Две третини од Охридското Езеро, кое се наоѓа во поранешна југословенска Република Македонија, од 1979 година се запишани на Списокот на Светското Наследство како доброто "Природно и културно наследство на охридскиот регион". Овој регион има статус на заштитено подрачје од 5-та категорија. Тоа е заштитен предел и дел од прекуграничниот биосферен резерват за Албанија и поранешна Југословенска Република Македонија. По три години работа од страна на експерти од албанските министерства за животна средина и култура, Досието за Номинијација, кое ги идентификува непобитните природни и културни вредности на регионот Охридско Езеро на албанската страна, веќе е на масата на Центарот за Светско Наследство на УНЕСКО во Париз, чекајќи одобрување од Комитетот за Светско Наследство. Составен дел на датотеката за номинирање е дополнението на планот за управување со регионот Охридско Езеро, кој ќе придонесе за зачувување на културното и природното наследство во областа, соработувајќи и разменувајќи ги искуствата со засегнатите страни на македонската страна на езерото во прекуграничен контекст. Сакаме да им се заблагодариме на сите соработници и придонесувачи на овој процес, кој ќе ги подигне туристичките вредности на регионот Охридско Езеро и ќе ја зачува биоразновидноста на природата на регионот.



Бленди Клоси,
Албански министер за туризам и животна средина

Албанија го достави своето Досие за номинација на регионот на Охридското Езеро

На 1 февруари 2018 година, Државата членка Албанија го достави Досието за Номинација на регионот Охридско Езеро до Центарот за Светско Наследство на УНЕСКО. Процесот на подготовка на предлогот за проширување на доброто на Светското Наследство "Природно и културно наследство на охридскиот регион" на албанската страна на езерото започна во 2011 година, кога Албанија изрази интерес преку Министерството за животна средина за да го вклучи овој дел од езерото во Листата на светското наследство на УНЕСКО. Две третини од Охридското Езеро на македонската страна се наоѓаат на листата на УНЕСКО од 1979 до 1980 година како мешовито добро на Светско Наследство, со извонредни културни и природни вредности. Интегритетот на ова добро на Светското Наследство, сепак, би бил значително засилен со проширување на преостанатата една третина од Охридското Езеро која се наоѓа во Албанија. Прекуграничниот проект "За зајакнување на управувањето со заедничкото прекугранично природно и културно наследство на регионот на Охридското Езеро" започна во 2015 година. Проектот кој е финансиран од Европската унија и кофинансиран од Албанија го спроведува УНЕСКО во соработка со албанските министерства за животна средина и култура за да и помогне на албанската Влада во остварувањето на оваа цел. Проектот има за цел да даде осврт на сите важни фактори кои влијаат на регионот Охридско Езеро со цел да се идентификуваат и да се зачуваат главните природни и културни елементи на Охридското Езеро и да се подобри соработката за заедничко управување со оваа област. Две од главните компоненти на проектот се:

- Подготовка на додаток на планот за управување со заштитеното подрачје, со посебен акцент на предложената зона, која ќе биде вклучена во природното и културното богатство на Светското Наследство "Природно и културно наследство на охридскиот регион";
- Подготовка на досието за номинација за да ја вклучи оваа област на списокот на Светско Наследство на УНЕСКО како мешана сопственост, проширувајќи ги границите на веќе постојното македонско богатство со површина од 11 378,6 ха.

Се надеваме дека Досието за номинација и Планот за управување ќе придонесат за зачувување на природното и културното наследство на целиот регион на Охридско Езеро. Во оваа рамка, Охридското Езеро ќе ја има потребната промоција и видливост за да се смета како област со извонредни природни и културни вредности за странските и домашните туристи. Во текот на овој период, Министерството за туризам и животна средина го финализираше нацрт-Дополнувањето на Планот за управување, кој исто така е дел од досието за номинација. Овој додаток ги поминува сите правни консултации со заинтересираните страни и заинтересираните групи и е одобрен со наредба на министерот бр. 292 од 28.09.2017 година: "За одобрување на Додатокот за план за управување со Светско Наследство на заштитениот предел за заштитено подрачје на Поградец (ППЛ)".

За да го олесни процесот за пишување на досието за номинација, на албанската државна страна им помогна група од 3 експерти од областа на природата и културата.

Експертите ги завршија сите елементи на Досието за номинација и соодветните карти во периодот јануари-август 2017 година во тесна соработка со Министерството за животна средина, Министерството за култура, Институтот за споменици на културата, Националната агенција за заштитени подрачја и општина Поградец. Предлог-досието за номинација беше доставен до Канцеларијата на УНЕСКО на 30 септември 2017 година, што претставуваше краен рок за доброволно доставување, за да има време за коментари и повратни информации, кои пристигнаа на крајот на септември и сите беа одразени во финалната верзија од Досието за номинација.

Номиналното Досие, заедно со сите мапи и соодветни анекси, беше предадено на Центарот за Светско Наследство на УНЕСКО во Париз од страна на албанскиот амбасадор во УНЕСКО, г-ѓа Венера Доми, на 1 февруари 2018 година.



Културната компонента на Досеито за Номинација на регионот на Охридското Езеро

Албанското Министерство за култура придонесе за подготовка на Досието за Номинација, идентификувајќи ги културните вредности на регионот на Охридското Езеро на албанската страна на езерото. Културната компонента на Досието за номинација ги вклучува спомениците на културата и традиционалниот или руралниот пејзаж на Лин, археолошката локација на Лин, како и подводната археологија која е идентификувана во последно време.

Наследството на регионални ателјеа на мајстори на мозаикот и сликарството во ранохристијанскиот период е силна вредност што го поврзува постојниот дел од доброто Светското Наследство на македонската страна на езерото со Албанија. Праисториската традиција на доградба на куќата (палафити) е карактеристика на областа и сведочи за блиската врска меѓу цивилизациите околу Охридското Езеро во тоа време.

Традиционалниот начин на градење куќи во развиените области околу езерото во тој период создаде збир на станбени објекти, кој беше во хармонија со природниот пејзаж. Историскиот центар на Поградец има неколку модели на народната архитектура на 20 век. Важен дел од наследството е нематеријалното наследство, духовните вредности и традициите што ги опфаќа регионот.

Соживот на различни култури и традиции е многу важен за регионот на Охридското Езеро во целина. Културните вредности на регионот вклучуваат, но не се ограничени на градење на бродови, резба во дрво, шивачки изработки, вез, плетење кошнички итн.

Поградец се смета за град на поетите, родно место на познатиот албански поет Ласгуш Порадеци, сликари Анастас Костандини (Тасо), Ѓерѓи Лако, Ѓентиан Зека, Ванџо Васили и Илир Дима и фотографот Вангбел Чичи. Областа е позната по обработката на различни растенија и локални млечни производи, мед, вино и билни чаеви, како и лековити билки. Традиционалните јадења исто така претставуваат важен дел од наследството. Вредно да се споменат се: "Тав е пехкут", "Чорба е пехкут" (чорба од риба), "Лакрори" (традиционална пита), "Корани ме Ара" (Пастрма со ореви) итн..

Интервју

Венера Доми, амбасадор / постојан делегат на Албанија во УНЕСКО

Досието за номинација на регионот Охридско Езеро на албанската страна е веќе во Центарот за Светско Наследство на УНЕСКО. Која е иднината на процесот?

Вечерта на 31 јануари 2018 година ја добив електронската верзија на досието за номинација на албанскиот дел од природното и културното наследство на Охридското Езеро. Досието за номинација, во три печатени примероци и една електронска верзија, беше официјално поднесено во рамките на официјалниот рок до Центарот за Светско Наследство на УНЕСКО. Постојаната делегација на Албанија во УНЕСКО ќе продолжи со дијалогот со Центарот за Светско Наследство и со Советодавните тела (IUCN, ICOMOS и ICCROM) за да го олесни процесот на евалуација на нашето досие за номинација. Со оглед на тоа што ова досие за номинација е дел од Процесот на искористување и е подготвен во тесна соработка и со помош на трите советодавни тела на УНЕСКО, предвидувам релативно лесен процес и усвојување без дебата од Комитетот за Светско Наследство во јуни-јули 2019 година.

Кои се крајните рокови за проширување на доброто на Светското Наследство на Охридското Езеро на албанската страна на езерото?

Времениот распоред за испитување на Досијеа за Номинација е утврден со став 168 од Оперативните насоки за спроведување на Конвенцијата за Светско Наследство. Тој детално ги дава чекорите и нивните соодветни рокови. До 1 март 2018 година, Центарот за Светско Наследство ќе процени дали поднесеното досие е формално завршено и ќе ја информира Албанија ако се прифати досието. Само целосните досијеа, односно досијеа што ги содржат сите документи што се бараат со Конвенцијата, се пренесуваат до Советодавните тела за евалуација и на крајот ќе бидат разгледани од Комитетот за Светско Наследство на Седницата во следната година, во овој случај во 2019 година. Комитетот за Светско Наследство обично се одржува во јуни-јули секоја година. Потоа, до мај 2019 година, релевантните советодавни тела ќе го оценат досието и на крајот ќе ги посетат локациите. Во овој период, доколку е потребно, може да се презентираат дополнителни информации. Во мај 2019 година, шест недели пред одржувањето на годишната седница на Комитетот за Светско Наследство, Советодавните тела ќе ја достават својата оценка и препораки до Комитетот за Светско Наследство. Во јуни-јули ќе се одржи годишната седница на Комитетот за Светско Наследство, која ги испитува досијеата и одлучува дали доброто ќе биде запишано на Списокот на Светско Наследство. Одлуките (како и препораките) можат да бидат: Да не се запишува, да се одложува, упатува или да се впише. Очекуваме релативно лесен процес за нашата земја, позитивна евалуација и препорака за впишување на локацијата на Списокот на Светско Наследство.

Кои се придобивките за албанската страна на регионот Охридско Езеро, откако ќе биде дел од листата на Светско Наследство на УНЕСКО?

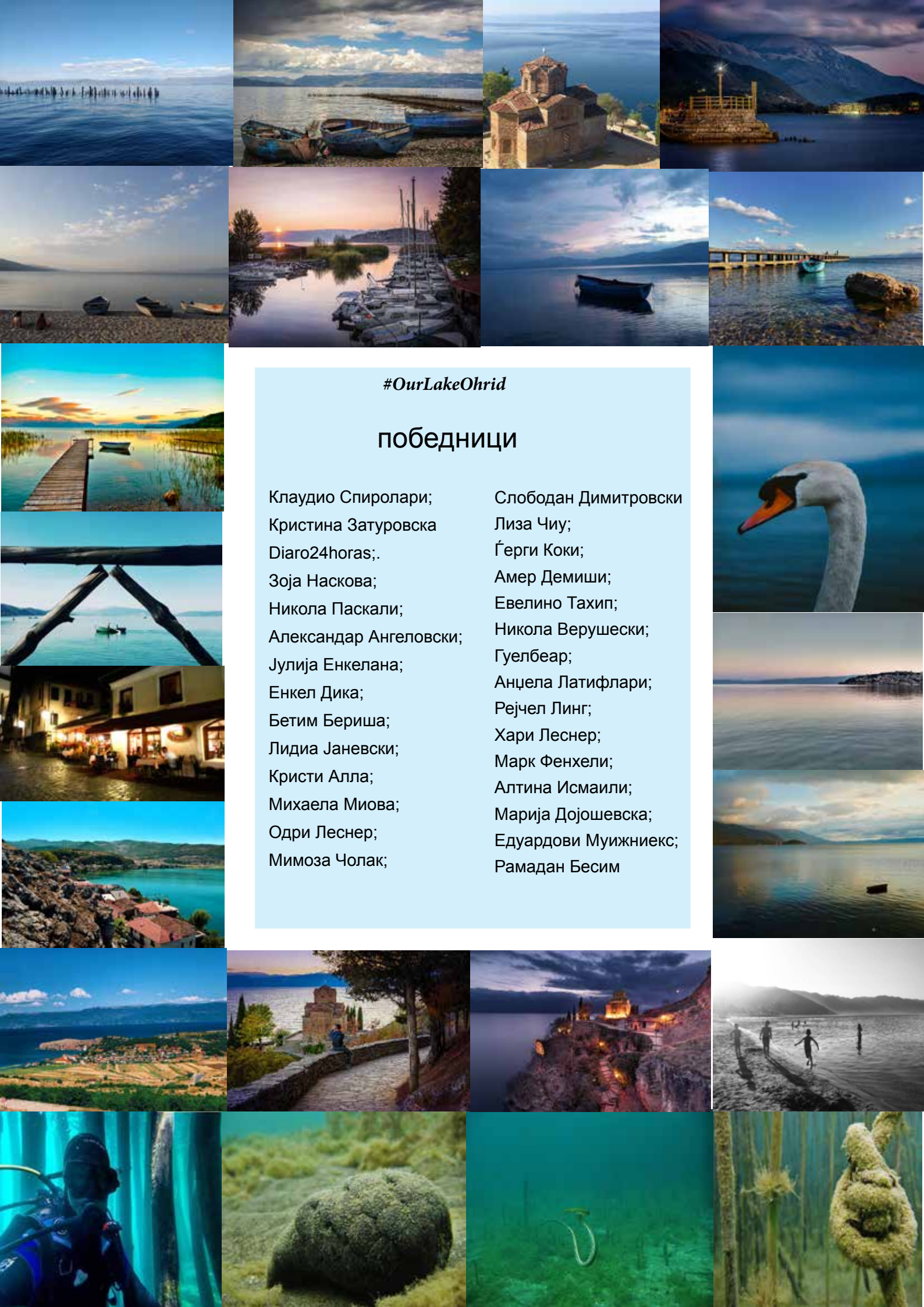


Впишувањето на една локација на листата на Светско Наследство на УНЕСКО е важен момент за природното и културното наследство на една земја. Покрај очигледното препознавање и промоција на природните и културните вредности што произлегуваат од уписот, секој упис означува уште еден чекор напред во нивната заштита, бидејќи Конвенцијата ги поставува највисоките стандарди за заштита и унапредување на природното и културното наследство. Покрај тоа, причината зошто секоја држава членка на Конвенцијата е притисната и се бори да го зголеми бројот на местата на листата на Светско Наследство, е затоа што нивниот натпис нуди најдобар потенцијал за одржлив развој на впишаниот регион и општо за земјата во целина. Друга предност е што уписот на листата генерира можности за економски раст на локалните заедници. На пример, една од речиси автоматските предности е зголемувањето на туризмот во регионот. Денес, туристичката индустрија е многу поврзана со Списокот на светското наследство и неговите нови уписи. Од друга страна, зголемувањето на туризмот е тесно поврзано со развојот на хотелскиот сектор, занаетчиството, културните и креативните индустрии, агротуризмот и др. Исто така генерира важен потенцијал за регистрација на патенти со економски предности на земјоделството, сточарството или рибни производи, итн., кои се тесно поврзани со регионот. Но, ова не треба да се смета за волшебено решение за сите проблеми. Уписот само генерира дополнителни можности. До кој степен ние може да имаме корист од нив во голема мера зависи од локалните вештини. Сепак, во мрежата на локалитетите на светското наследство, постојат многу добри практики од кои можеме да имаме корист и можеме да соработуваме за да добиеме успешни решенија. УНЕСКО се обидува да ги трансформира локациите на светското наследство во лабораториите за одржлив развој, во промотори и локомотиви на зелените економии, во целосна хармонија со животната средина и нејзината заштита, да им оставиме на нашите деца почиста планета и попросперитетен живот.



**50 добитници на натпреварот
на социјалните медиуми
#OurLakeOhrid**

Убавината на Охридскиот регион сега е прикажана во албум за фотографии, продуциран од УНЕСКО, кој ги презентира најдобрите фотографии на натпреварот за социјални медиуми #OurLakeOhrid. Натпреварот беше организиран во текот на летото-есента 2017 година на неколкуте социјални медиумски канали (Инстаграм, Фејсбук и Твитер) на проектот: "Кон зајакнување на управувањето со заедничкото прекугранично природно и културно наследство на регионот Охридско Езеро", финансиран од ЕУ и кофинансирани од албанското Министерство за туризам и животна средина. Учесниците беа предизвикани да ги споделат своите искуства од прекрасниот регион, користејќи го хаштагот #Our-LakeOhrid. Од над 400 фотографии поднесени, 50 добитни фотографии беа избрани да се прикажат на овој албум за да го прослават богатото природно и културно наследство на регионот Охридско Езеро. Сакаме да им честитам на сите оние кои ги зедаа овие прекрасни фотографии и помогнаа да се споделат убавините и уникатните вредности на овој извонреден регион со светот. Цитатите за секоја победничка фотографија се дадени на три јазици: англиски, албански и македонски. Победниците ќе добијат копија од #OurLake-Ohrid Фото албум како подарок за нивниот придонес.



#OurLakeOhrid

победници

Клаудио Спиролари;
Кристина Затуровска
Diaro24horas;.
Зоја Наскова;
Никола Паскали;
Александар Ангеловски;
Јулија Енkelана;
Енkel Дика;
Бетим Бериша;
Лидиа Јаневски;
Кристи Алла;
Михаела Миова;
Одри Леснер;
Мимоза Чолак;

Слободан Димитровски
Лиза Чиу;
Ѓерги Коки;
Амер Демиши;
Евелино Тахип;
Никола Верушески;
Гуелбеар;
Анџела Латифлари;
Рејчел Линг;
Хари Леснер;
Марк Фенхели;
Алтина Исмаили;
Марија Дојошевска;
Едуардови Муижниекс;
Рамадан Бесим



Интервју со Никола Паскали, еден од победниците на Социјалниот медиумски натпревар



Никола, прво би сакале да Ви честитаме за прекрасните фотографии што ги доставивте до социјалните медиуми на #OurLakeOhrid . 6 од нив се меѓу 50 победнички фотографии од натпреварот. Вашите фотографии се толку уникатни, бидејќи

тие претставуваат подводни видови и животот под езерото. Што можете да ни кажете за вашето искуство?

Откако бев мало дете, бев во контакт со подводниот свет, бидејќи татко ми е нуркач. Често, бев дел од неговите нуркачки патувања и патувања со неговите пријатели и колеги, што ми станаа први чекори во подводното истражување. Овој спорт го практикувам скоро 16 години, од мојето прво нуркање во Охридското Езеро. По дипломирањето по археологија, ги комбинирам моите две занимања во една подводна археологија. Главно, моето истражување е фокусирано на постојните подводни археолошки локалитети, но исто така



истражувам нови неоткриени локации и подводни пештери, откривајќи ја флората и фауната. За време на моите нуркачки сесии, не можам да ја пропуштам приликата и можноста да направам некои фотографии за да ги прикажам подводни убавини на светот. Но, моето искуство ме научи дека треба да бидеме многу внимателни, да го чуваме и заштитиме нашето

езеро како наследство, од секоја перспектива: природно, културно, научно и туристичко. Од моја гледна точка, треба силно да се обидуваме да го зачуваме нашето наследство.

Кои се најважните работи што ги најдовте во длабочината на езерото?

Како најинтересно откритие, ќе го спомнам потопениот моноксил (моноксилон) - долг морнак во водите во близина на манастирот Св. Наум, кој беше откриен во 2009 година. Тоа е дрвен лебдечки објект што го нарекуваме моноксил, бидејќи на прв поглед изгледа како да е направено од едно парче дрво. Понатамошните истражувања треба да идентификуваат кој тип на пловечки објект е, за какви активности и за кој период се користел.

Во последно време, имате објавено фотографии од некои потонати чамци. Колку години имаат, и дали ја знаете нивната историја? Што правите со сите ваши наоди? Ги праќате ли во музеите во Охрид или во Струга?

Потонатите бродови во Струга се интересни подводни локации за туризам и научни подводни истражувања. Постојат две главни влечни пловила и неколку товарни вагони произведени во 1887 година од страна на една италијанска компанија. Бродовите се намерно потонати за време на Првата светска војна, а местото беше откриено од страна на нуркачите од Струга во 80-тите години. Постојат многу различни приказни за овие бродови, но само со соодветно истражување, можеме да потврдиме и да одговориме на некои прашања како што се: каков тип на метод се користи за нивно тонене, ако тие се намерно потопени? Или ако не намерно, зошто се потонати? Исто така, со истражување на архивите, можеме да дознаеме точно за што се користеле, каков вид на товар бил транспортиран? За секое ново откритие го известуваме Институтот за заштита на спомениците на културата и музеите во Охрид и Струга. Тие постојано примаат фотографии, видеа и други графички материјали од подводни



Photos: Nikola Paskali, Akvatek

откритија и локации. Наодите и артефактите се доставуваат до институциите. Нашата обврска е да ги информираме музеите, бидејќи немаме центар за подводна археологија во нашата земја, што е повеќе од потребно.

Колку е заштитено подводното наследство на Охридското Езеро?

Градот Охрид и Охридското Езеро се наведени како мешано Културно и Природно Светско Наследство од страна на УНЕСКО. Институциите работат на заштита, зачувување и промовирање на Охридското Езеро како уникатна локација на наследство. Исто така, граѓаните и организациите активно учествуваат во зачувувањето на наследството. Но, можеме да направиме повеќе и подобро, мислам. Проблемите сè уште постојат и ни требаат стратегии за нивно надминување. Како што реков претходно, мора да се изгради центар за подводна археологија на Охридското Езеро. Се надеваме дека овој центар ќе стане меѓународен центар за подводна археологија, кој ќе се грижи за заштита и истражување на подводни археолошки локалитети. Јас сум сосема сигурен дека и другите соседни земји исто така ќе бидат заинтересирани за соработка и размена на искуства. Би било од голема важност за зачувување и заштита на наследството на Охридското Езеро.

Вие нудите обука за нуркање во вашиот центар АКВАТЕК. Дали имате совети за нови нуркачи како да се заштити и да не се уништува ова наследство?

Нуркачкиот центар АКВАТЕК нуди разни курсеви за нуркање, од рекреативно нуркање до професионални технички специјалности. Ние постојано и неуморно ги учиме новите нуркачи како да се однесуваат и да го почитуваат културното и природното наследство. Ги предупредуваме дека ако нешто поместуваат или ги земаат драгоцени предмети, вредни информации ќе бидат изгубени. Главно, нашите студенти се свесни дека нуркаат во езеро кое поседува огромно богатство во секоја смисла. Главното правило е: Гледајте, не допирајте!

Портрет

Секојдневен живот на рибар во Поградец



Ендри е рибар кој живее во Поградец. Секој ден станува рано наутро да оди на риболов, што е единствената работа што ја прави за да го нахрани своето семејство. Ендри е татко на три деца: девојче и две машки близначиња. Заедно со неговата сопруга,

тие се петмина во семејството и Едри е единствената личност што работи. Ендри вели дека е тешко да се најде друга работа во областа Поградец, но со риболов тие можат да живеат некако. "За жал ова е сезонска работа. Постојат неколку строги регулативи во врска со законски дозволените периоди за рибарење во текот на една година, а ние ги почитуваме овие правила", вели тој. Овие ограничувања се однесуваат на некои прописи за време на конкретните периоди од годината. За секој вид, особено за пастримката, белушка и крап, постојат граници поврзани со рибарската зона, времето на годината, големината на рибата и видот на дозволата за риболов што може да се добие". Енди, заедно со 40 други лиценцирани рибари во областа Поградец, работи само за време на дозволеното време за риболов. Другите месеци одат во соседната земја Грција



Endri Perre

да вршат сезонски земјоделски работи, како собирање цреши или маслиново масло. Ова е рутински живот на еден рибар во областа Поградец. Ендри ја сака својата работа, но тој не може да биде задоволен само со неа, како и другите рибари тој нема стабилна плата или осигурување за својата работа. Но, неговите денови не се секогаш сиви. Тој вели дека добрата вест е дека сега ситуацијата во Охридското Езеро е многу подобра од пред неколку години. Бројот на риби расте, а езерото сега е многу повеќе населено со видови, бидејќи рибарите се многу внимателни да го почитуваат законскиот период за риболов и законскиот период на фрлање икри во водата. Во среќен ден, Ендри може да фати 2-3 килограми риба и ова е добро за него. Тој го продава во



центри за собирање риби во Поградец по цена помала од 10 евра / кг. Со овие пари тој може да ги организира некако неговите економски проблеми. Ендри е среќен и оптимист дека нешто добро се менува за неговиот град. Вниманието на УНЕСКО, други тела кои ги обучија рибарите како да го заштитат ова прекрасно наследство, ја завршија својата работа. Се чини дека секој во Поградец е свесен за заштита на езерото, бидејќи се смета за единствено живо добро на локалното население. Ендри е оптимист дури и за новите туристички случувања и за некои инвестиции од Владата. "Среќен сум што сите сега го свртеа своето внимание кон Поградец, да направиме нешто подобро за нашиот симпатичен и прекрасен град".

Спасување на пастрмката во Охридското Езеро



Македонските научници и рибарите се здружија за да започнат вештачко одгледување на вид пастрмка уникатен за Охридското Езеро, нејзините притоки и излез, реката Црн Дрим. Ова е фокус на еден напис на познатата меѓународна новинска агенција Ројтерс за регионот на Охридското Езеро. Повот и прекумерниот риболов ја истераа охридската пастрмка на работ на истребување, и покрај напорите за зачувување, вклучувајќи и 10-годишна забрана за риболов што ја наметна македонската влада која траеше до 2014 година. "Најголем проблем е ловокрадството со т.н. заплетени мрежи, кои имаат отвори што се помали од дозволено", рече Димитар, локален рибар. Според новата програма за конзервација, рибарите од Охридското Езеро користат мрежи за да ги рибат што се мрестат, внимателно ги ставаат во контејнери. Научниците од Хидробиолошкиот институт во Охрид



Photo: Reuters

потоа ја молзат икратата спермата од рибите и ги ослободуваат оплодените јајца во езерото, рече биологот Зоран Спиркоски. "За да им помогне на луѓето и на пастрмката од Охридското Езеро, дел од (пастрмка) популацијата може да биде обновена преку овој вид обновување", рече Спиркоски за Ројтерс.



Туризам околу регионот Охридско Езеро

Интервју со Едуард Шалси, член на албанскиот парламент

Г-дин Шалси, кој пред неколку недели се искачи на врвот "Плаја а Пусит", кој му припаѓа на Мали и Тат околу областа Поградец. Кои се можностите за туризам во Поградец со овие нови атракции?



областа Поградец.

Г-дин Шалси, албанската страна на Охридското Езеро, потенцијално ќе стане Светско Наследство на УНЕСКО. Кои се плановите на Владата за развој на оваа област?

Прво, сакам да споменам некои стратешки инвестиции што Владата ги започна во Поградец, како што е кружниот пат и влезот на Поградец. Патот Лин-Поградец е целосно финансиран и се надеваме дека трите проекти ќе бидат финализирани кон крајот на оваа година. Ние финансиски ја поддржавме Општина Поградец за подобрување на инфраструктурата на градот. Исто така, планиравме да го прошириме шеталиштето покрај езерото, но тоа ќе го направиме во согласност со строгите критериуми што УНЕСКО ги применува за овој регион. Постојат и други проекти за инвестиции во пренос на електрична енергија и училишна инфраструктура.

Лин и Тушемиште се вклучени во Програмата на Владата за инвестирање во 100 села, со можности во туризмот. Можете ли да ни кажете повеќе за овој план?

Програмата за Лин и Тушемишт во регионот Охридско Езеро главно е насочена кон развој на руралните области кои се наоѓаат на брегот на езерото. Планираме да имаме 3 типа проекти: мешање во јавната инфраструктура, проекти за економски развој на локалните заедници и обука за стручно образование. Проектот ќе трае 3 години, а до крај се надеваме дека ќе имаме видливи резултати за вработување, туризам, создавање агро-туристичка мрежа и ќе го видиме влијанието на инфраструктурните проекти за соодветните заедници. Во меѓувреме, Американскиот фонд за развој започна физибилити студија за областа Дрилон-Тушемиш за да предложи начини како подобро да ја развијат областа во континуитет на некои успешни инвестиции што ги имале во партнерство со албанската влада во некои други градови (Корча, Тирана, Валона).

Чистотијата на Охридското Езеро честопати беше

Мали и Тате - зимска дестинација за прв пат



Мали и Тат, која се наоѓа околу Охридското Езеро, со својата надморска височина од 2288 метри надморска височина, оваа зима ја посетија многу посетители. За прв пат, во текот на зимата 2017-2018 година, некои локални туристички агенции во областа Поградец организираат тури за авантуристите, за да се искачат на оваа планина. Оваа турнеја трае 8-9 часа, искачувајќи се до Плаја е Пусит, највисокиот врв на Мали и Тат, сите покриени со снег. Некои пешачења секако се организирани за време на другите сезони, но за време на зимското качување оваа планина е навистина тешка. Ова е главно поради тоа што се спуштате назад во ист ден, бидејќи нема места каде да останете или да ја поминете ноќта. Но, секој што го искушил ова искуство, го опишува како многу благодарно, особено кога ќе стигнете до врвот на планината за да уживате во неверојатен поглед. Од врвот можете да се восхитувате на три езера: Охридско, Големо и Мало Преспанско Езеро. Во сончев ден, можете да ги видите овие три езера многу јасно, но ако е сив ден, езерата најчесто се скриени под облаците. Овој дел од Поградец сè уште е неистражен дури и од самите локални жители. Има некои млади луѓе кои силно ги промовираат областите околу регионот Охридско Езеро како многу привлечни за авантуристичкиот туризам. Едуард Шалси, член на парламентот во Албанија, кој го претставува Поградец, е еден од лицата кои се искачија на врвот "Плаја е Пусит" во јануари оваа година. Објавил видеа и фотографии од ова неверојатно искуство, промовирајќи ја прекрасната природа на Охридското Езеро во многу интервјуа на локални и национални телевизиски станици.

критикувана. Дали има планови од Владата да се справи со овој проблем?

Додатокот на Планот на Светското наследство за управување со заштитениот предел Поградец 2017-2027 го опишува токму планот за управување со чистење на езерото. Целта е да се спречи влошување на состојбата на хемиското и физичкото опкружување на езерото и неговиот екосистем. Меѓу нашите цели за идните 10 години може да се наведат следните:

- Целосен третман на отпадни води и индустриски води;
- Чистење и деконтаминација на индустриската зона Мемелишта и други минерални површини. Се надеваме дека годинава, врз основа на студијата што ја имаме, ќе го намалиме нивото на загадување од седиментите на тешки метали во езерото околу Мемелишта (хром, никел, кадмиум, железо итн.);
- Враќање и рехабилитација на неговата природна состојба, парк Дрилон и целиот мочуришен комплекс кој го опкружува, што е многу популарно место за одмор и уживање;
- Градење на функционален систем за собирање и отстранување на цврст отпад;
- Организирање на кампања за подигнување на свеста за ангажирање на заедниците за ранливо чистење на езерото.

туризам

Охридскиот регион, во фокусот на меѓународните медиуми

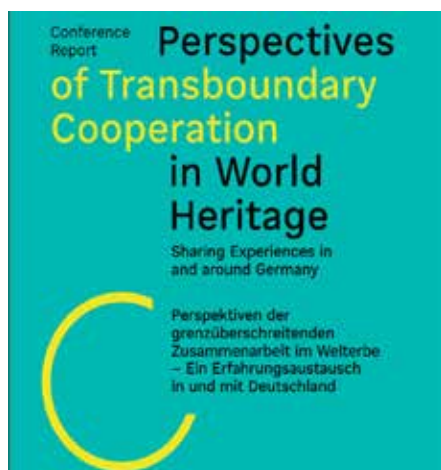
Betim Berisha

Охридскиот регион, особено градот Охрид, е во фокусот на неколку меѓународни медиуми и туристички блогери како едно од најдобрите туристички места кои треба да ги посетат сите. Yahoo Travel објави напис за петте најдобри градови на балканската листа, а Охрид дојде на прво место, по што следуваат Букурешт, Софија, Белград и Сараево. "Балканот е безбеден, достапен и прекрасен со богата историја и култура! Не е изненадување што овој регион стана неверојатно популарен за посета во последните неколку години", се вели во статијата. "Охрид е прекрасен град, полн со шарм на стариот свет. Неговата локација

веднаш на работ на спокојното Охридско Езеро е тешко да се победи, а прекрасната мала градска плажа и патеката помагаат максимално да се искористи неговиот природен шарм. Главните атракции на Охрид се наоѓаат во една неверојатно концентрирана и област низ која може да се оди пеш", заклучува статијата. Culture Trip е уште еден престижен медиум кој пишува за градот Охрид во статијата насловена: "19 неверојатни места за кои никогаш не сте знаеле дека постоеле во Европа". Охрид е вклучен помеѓу овие 19 места. Еве што пишува во статијата: "Охридското езеро е скапоцен камен во македонската

веќе блескава круна. Откако ќе го исцрпиете езерото до смрт, ќе прошетате низ безброј фрески во средновековни цркви и ќе ги откриете античките римски амфитеатри". The Independent, исто така, наброил 10 најдобри места за патниците во јануари, а Охрид е еден од омилените. Еве што во својата статија за Охрид пишува во The Independent: "Охрид, осми по големина град во Македонија, некогаш бил познат по тоа што имал 365 цркви, по еден за секој ден од годината. Понекогаш познат како "Ерусалим на Балканот", и градот и Охридското Езеро покрај тоа се УНЕСКО-заштитени знаменитости".

Публикации, Перспективи за прекугранична соработка во светското наследство



Со шест прекугранични или транснационални локации од вкупно 41 прекугранично светско културно наследство (од јули 2016 година), Германија е земја со најголем број на места кои се врзани за нивните вредности преку границите. Луѓето одговорни за светското наследство на транснационалното или прекуграничното светско културно наследство во Германија и земјите-партнери секојдневно се соочуваат со некои специфични предизвици, оние за зачувување, координирање, едукација и одржливо развивање на локации преку граници. Една



Nikola Paskali

од целите на конференцијата "Перспективите за прекугранична соработка во светското наследство - споделување на искуства во и околу Германија" беше да ги собере овие искуства, како и да се соберат знаења од меѓународната соработка со други локации на светско културно наследство. Темата на дводневна конференција, организирана од 12-13 декември 2016 година, лежи во срцето на предизвиците и можностите со кои се соочува регионот Охридско Езеро. Успешната прекугранична соработка, одржлива размена на искуства, механизми

за соработка, правна заштита и настава и учење во прекуграничен контекст се својствени за заштита на културното и природното наследство на Охридското Езеро. Со размена на искуства со други земји кои се соочуваат со истите предизвици и можности, богатото искуство во текот на многу години заедничко управување и заштита на овие локации може да се сподели за доброто на идното зачувување на наследството во регионот. Погледнете ја долната врска за повеќе информации за објавувањето на конференцијата во Германија.



Kristina Zaturevska

Партнери



УНЕСКО – Центар за Светско наследство - Координатор на Проектот



Европска Унија – Главен финансиски донатор



Министерството за туризам и животна средина на Република Албанија

Министерството за култура на Република Албанија



Министерството за култура на РЈР Македонија



Министерството за животна средина и просторно планирање на РЈР Македонија



ИКСРОМ (Меѓународен центар за проучување на заштитата и реставрацијата на културното наследство)



ИКОМОС (Меѓународен совет за споменици и локалитети)



ИУЦН (Меѓународна унија за зачувување на природата)

Што е следното?

Календар

-Објавување на #OurLakeOhrid албум

- Состанок на Комитетот за светско наследство во Манама, Бахреин (24 јуни - 4 јули 2018 година)

- Охридско Езеро 21 јуни 2018 година

Заштита на Охридското Езеро

Овој билтен е објавен во рамките на Проектот „Кон зајакнато управување со прекуграничното природно и културно наследство на регионот Охридското Езеро“

Јазици: англиски, албански, македонски.
Европската Унија не е одговорна за содржината на овој билтен.

Web: <http://whc.unesco.org/en/lake-ohrid-region>

Twitter: https://twitter.com/lake_ohrid

Facebook: <https://www.facebook.com/LakeOhridHeritage/>

Blog: <http://lakeohrid.blogspot.al/>

За коментари/сугестии: a.fiebig@unesco.org
Copyright: UNESCO